

PL ISSN 0001-6829

ACTA

POLONIAE

HISTORICA

XL

WARSAWA

1979

<http://rcin.org.pl>

COMITÉ DE REDACTION

Antoni Czacharowski, Władysław Czapliński,
Bogusław Drewniak, Jerzy Kłoczowski,
Tadeusz Łepkowski (Président), Antoni Mączak,
Janusz Pajewski, Andrzej Pilch,
Henryk Rechowicz, Monika Senkowska-Gluck,
Józef Wolski, Andrzej Wyczański

REDACTION

Maria Bogucka (rédacteur en chef)
Stanisław Russocki, Stanisław Trawkowski (rédacteurs
adjoints)
Marek Sędek (secrétaire), Janusz Żarnowski

INSTYTUT HISTORII PAN

Rynek Starego Miasta 29/31
00-272 Warszawa

Adresse télégraphique :
HISTORIOFAN

REDAKTORZY WYDAWNICTWA

Karolina Hansen, Anna Heliasz, Izabella Rodzik

© Copyright

by Zakład Narodowy im. Ossolińskich
Wydawnictwo, Wrocław 1979

Printed in Poland

Zakład Narodowy im. Ossolińskich — 1980 r.
Wydawnictwo Polskiej Akademii Nauk
Wrocław, Oddział w Warszawie, ul. Długa 26
Nakład: 690 egzemplarzy. Format A-5
Objętość: 20,40 ark. wyd., 18,75 ark. druk. A-1
Papier: druk. sat. IV kl., 70 g., format: 61×86
Oddano do składania: 30.IV.1979 r.
Podpisano do druku w marcu 1980 r.
Wydrukowano w marcu 1980 r.
Drukarnia im. Rewolucji Październikowej
Warszawa, ul. Mińska 65
Nr zam.: 606/79. Cena: 45,— zł

SOMMAIRE

ETUDES

Barbara Krzemińska, Dušan Třeštík, Wirtschaftliche Grundlagen des frühmittelalterlichen Staates in Mitteleuropa (Böhmen, Polen, Ungarn im 10. - 11. Jahrhundert)	5
Janusz Tazbir, La culture nobiliaire en Pologne aux XVI ^e - XVIII ^e siècles	33
Maria Bogucka, Towns in Poland and the Reformation. Analogies and Differences with Other Countries	55
Stanisław Grzybowski, The Warsaw Confederation of 1573 and Other Acts of Religious Tolerance in Europe	75
Maria Nowak-Kiełbikowa, British Policy Towards Poland in the 1930s	97
Szymon Rudnicki, The Polish Conservative Idea After 1918	123
Zbigniew Landau, Were Banks Nationalized in People's Poland?	153

MATERIAUX

Lucjan Grobelak, Les prémices de l'enseignement du français en Pologne aux XVI ^e -XVII ^e siècles	175
--	-----

RECHERCHE HISTORIQUE. COURANTS ET STRUCTURES

Janusz Justyński, The Main Directions of Indian Studies in Contemporary Polish Science	183
--	-----

COMPTE RENDUS

Handbuch der europäischen Geschichte, Bd. I., III., IV., VI. (S. Russocki); Studia Maritima (S. Bylina); I. Sułkowska-Kurasio-wa, Les documents royaux et leur fonction dans le Royaume de Pologne au temps des Anjou et des premiers Jagellons (A. Gąsiorowski); A. Wyczański, Les couches sociales en Pologne

au XVIe s. Etudes (M. Bogucka); La société de l'ancienne Pologne. Etudes et esquisses (W. Urban); L'ancienne littérature polonaise dans le contexte européen (Relations et analogies) (J. Tazbir); J. Tazbir, La culture nobiliaire en Pologne. Epanouissement — déclin — vestiges (A. Wyczański); Varsovie aux XVIe et XVIIe siècles (A. Karpiński); E. Rostworowski, General History. 18th Century (J. A. Gierowski); J. Michalski, Rousseau et le républicanisme sarmate (A. Kamola); Dictionnaire biographique des militants du mouvement ouvrier polonais (L. Hass); C. J. Calder, Britain and the Origins of the New Europe, 1914 - 1918 (M. Nowak-Kiełbikowa, I. Spustek) 201

NOTES 253

VIE SCIENTIFIQUE

Congrès de la Commission Internationale d'Histoire Ecclésiastique Comparée (C.I.H.E.C.) auprès du Comité International des Sciences Historiques (Maria Bogucka); Colloque de la Commission Historique polono-soviétique et Soixantenaire des Archives d'Etat à Lublin (Maria Bogucka); le IIIe symposium des sciences permettant de connaître les sources historiques (Stanisław Le-liński); Quatre cents ans après l'institution du Tribunal de la Couronne (Henryk Rutkowski); Conférence des historiens latinoaméricanistes européens (Tadeusz Lepkowski) 287

ESTUDIOS LATINOAMERICANOS NUM. 5

Publicación anual del Instituto de Historia, Academia de Ciencias de Polonia

Director : Tadeusz Łepkowski

ARTICULOS Y ESTUDIOS

Acerca de algunas funciones de los keros y los akillas en el Tawantinsuyu incaico y en el Perú colonial. (Mariusz Ziółkowski)

La nación mexicana en el siglo XIX. (Tadeusz Łepkowski)

Historia y cultura de México a los ojos polacos (1945-1975). (Barbara Kubiak)

POLONIA Y AMÉRICA LATINA

Sobre a gênese de esterótipo do polonês na América Latina. (Krzysztof Smolana)

PROBLEMAS. DISCUSIONES. POLEMICAS.

Tadeusz Łepkowski : *Periodización de las guerras de independencia en América Latina.* — M. S. Al'perovič : *La dictadura del Dr. Francia en la historiografía del siglo XX.* — Krystyna Pisera : *Reflejo de la situación actual del Paraguay en „Yo, el Supremo” de Augusto Roa Bastos.*

FUENTES

Ryszard Schnepf, Fuentes relativas a Venezuela en los archivos de Polonia. A guerra civil no Brasil em 1932 segundo os relatórios da legação polonesa. (Introducción y notas de M. Krasicki)

O diplomata polonês sobre a influência da Segunda Guerra Mundial sobre a situação no Brasil. (Introducción y notas de R. Stempowski)

Reseñas — Notas bibliograficas — Bibliograficas — Misceláne — Cronica

ACTA POLONIAE HISTORICA

T. XXXVIII, 1978, Ossolineum, pages 296

ETUDES SUR LA CLASSE OUVRIERE

- S. Kalabiński, La classe ouvrière polonaise — objet de recherches
A. Zarnowska, La classe ouvrière polonaise à la charnière des XIXe
et XXe siècles, intégration et différenciation
W. L. Karwacki, Mythes et légendes du patrimoine culturel de la classe
ouvrière
L. Hass, Study of Workers' Political Attitudes by Quantitative Methode

*

- J. Tomicki, Die II. Internationale und die Friedensverhandlungen der
Versailler Vertrag
M. Andrzejewski, Poland vis à vis Gdańsk Social Democrats, 1918 - 1939
Z. Landau, The Extent of Cartelization of Industries in Poland 1918 - 1939

METHODOLOGIE

- J. Hensel, Methodes of Utilizing Notarial Acts in Studies of Social History

TRAVAUX

- M. Senkowska-Gluck, Effects of Napoleonic Legislation on the Develop-
ment of the 19th Century Europe
M. Kula, Los aspectos internacionalistas de un nacionalismo. Los estu-
diantes de los anos veinte y treinta en la lucha por la libertad de
Cuba y de America

RECHERCHE HISTORIQUE. COURANTS ET STRUCTURES

- W. Michowicz, L'Institut d'Histoire de l'Université de Łódź

COMPTES RENDUS — NOTES — VIE SCIENTIFIQUE

T. XXXIX, 1979, Ossolineum, 402 pages

ETUDES

- A. Poppe, The Original Status of the Old Russian Church
E. Potkowski, L'écriture et la société en Pologne du bas Moyen Age
(XIVe - XVe siècles)
S. Russocki, Structures politiques dans l'Europe des Jagellons
J. Bardach, Les députés à la Diète en Pologne de l'Ancien Régime

MATERIAUX

- H. Barycz, Les aspects internationaux de l'humanisme polonais
W. Zajewski, Activité de Józef Wybicki en France après l'insurrection
de 1794

RECHERCHE HISTORIQUE. COURANTS ET STRUCTURES

- W. Śladkowski, Certains aspects des activités scientifiques de l'Université
Marie Curie-Skłodowska à Lublin

COMPTES RENDUS — NOTES — VIE SCIENTIFIQUE

Cena: 45 zł

ACTA POLONIAE HISTORICA

Orders for this periodical from abroad can be placed with "Ars Polona" Krakowskie Przedmieście 7, 00-068 Warszawa, Poland or with

— Kubon & Sagner, Inhaber Otto Sagner, D8 München 34, Postfach 68, Bundesrepublik Deutschland,

— EarlsCourt Publications Ltd., 130 Shepherd Bush Centre, London W 12, Great Britain,

— Licosa Commissionaria Sansoni, Via Lamarmora 45, 50 121 Firenze, Italy,

— European Publishers Representatives, Inc. 11-03 46th Avenue, Long Island City, New York 11101, USA,

— La Boutique Polonaise, 25, rue Drouot, Paris IXe, France,

— Agence et Messageries de la Presse S.A., 1, rue de la Petite-île, 1070 Bruxelles, Belgium,

— Globus-Vertrieb ausländischer Zeitschriften Höchststadtplatz 3, A-1200 Wien, Österreich.

WARUNKI PRENUMERATY

Cena prenumeraty rocznej zł 90,—

Cena prenumeraty półrocznej zł 45,—

Prenumeratę na kraj przyjmują Oddziały RSW „Prasa-Książka-Ruch” oraz urzędy pocztowe i doręczyciele — w terminach:

— do 25 listopada na styczeń, I kwartał, I półrocze roku następnego i na cały rok następny

— do dnia 10 miesiąca, poprzedzającego okres prenumeraty na pozostałe okresy roku bieżącego.

Jednostki gospodarki uspołecznionej, instytucje, i organizacje społeczno-polityczne składają zamówienia w miejscowych Oddziałach RSW „Prasa-Książka-Ruch”.

Zakłady pracy i instytucje w miejscowościach, w których nie ma Oddziałów RSW, oraz prenumeratorzy indywidualni zamawiają prenumeratę w urzędach pocztowych lub u doręczycieli.

Prenumeratę ze zleceniem wysyłki za granicę, która jest o 50% droższa od prenumeraty krajowej, przyjmuje RSW „Prasa-Książka-Ruch”, Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw, ul. Towarowa 28, 00-958 Warszawa, konto PKO nr 1531-71 w terminach podanych dla prenumeraty krajowej.

SPRZEDAŻ NUMERÓW BIEŻĄCYCH I ARCHIWALNYCH

— w Księgarni Ośrodka Rozpowszechniania Wydawnictw Naukowych PAN sprzedaż gotówkowa i wysyłkowa numerów bieżących i archiwalnych, płatność gotówką, przelewem lub za zaliczeniem pocztowym:

Adres: OR PAN, Pałac Kultury i Nauki, 00-901 Warszawa, konto PKO 1531-912 I Oddział Warszawa.

Index: 35 130